

GESPREKSFICHE

ML = vraag voor meerdere leerlingen

In deze fiche vind je de vragen om met je klas een filosofisch gesprek te voeren. Af en toe geven we al mogelijke antwoorden van de leerlingen mee of antwoorden die je zelf zou kunnen geven. Veel succes!

- 1. Welke twee woorden zie je op het bord staan?**
 - 'Broederlijk' en 'delen': inderdaad, je mag een nootje opeten.
- 2. Wat betekent het woord 'broederlijk'? Hoe zouden we dat kunnen ontdekken zonder een woordenboek te gebruiken? Welk woord herken je in 'broederlijk'?**
 - Broeder
- 3. Wat is 'broeder'?**
 - Broeder is een broer
 - Een broeder is iemand die in een klooster woont maar geen priester is
 - ...
- 4. Ken je nog een ander woord voor 'broer'? Het mag uit een andere taal komen. **ML****
 - Broere, frère, bro, brother, enz.
- 5. Is een broer altijd familie?**
 - Nee, het kan ook een goede vriend zijn
 - Ja
- 6. Wie vindt ook/niet dat een broer altijd familie is? Waarom wel/niet? **ML****
- 7. Kan een broer ook een meisje zijn?**
- 8. Als een broer een meisje is, hoe kan je die dan noemen?**
 - Zus
 - ...
- 9. Zijn er nog woorden voor zus, bv. in andere talen? **ML****
 - Sis, soeur, sister, zuster, enz.
- 10. Er is een woord in het Duits en dat betekent zowel broer als zus: Geschwister. Vind je dat gek?**
- 11. Wie is voor jou je broeder of je broer, bro, frère ... in de klas, je familie, je vriendengroep, je omgeving, ... en waarom? **ML****
- 12. Wanneer voelt iemand als je 'broeder' of je 'zuster'? Welk gevoel heb je dan bij iemand? **ML****
 - Als je die goed kent en goed zorgt voor elkaar, als je goede vrienden bent, net als familie
 - Een goed gevoel, een warm gevoel, een zorgzaam gevoel
- 13. Soms zeggen ze dat je in elkaars hart zit. Misschien niet letterlijk maar wel figuurlijk: je bent verbonden met elkaar! Dan doen ze ook een teken als ze elkaar ontmoeten: ze leggen een hand op hun hart. Gaan we dat eens samen doen?**
 - Leerkracht en leerlingen leggen hun hand op hun hart.

14. **Als je in Congo mensen leert kennen, zeggen ze na een tijdje: jij bent mijn broer of jij bent mijn zus. Hoewel je niet écht familie bent. Waarom zouden ze dat tegen jou zeggen?**
- Om te tonen dat je erbij hoort
 - Om je op je gemak te laten voelen
15. **Kan je 'broer' of 'zus' zijn met iemand die ver woont of met iemand die je niet veel ziet? Hoe doe je dat dan?**
- Ja: je kan brieven schrijven, chatten, bellen, berichtjes sturen, ...
16. **Als je 'delen' hoort, waar denk je dan aan?**
- In tweeën splitsen of in meer stukjes
 - Elkaar helpen
 - Dingen gemeenschappelijk hebben
17. **Kan je in je eentje delen?**
- Nee, je moet altijd minstens met twee zijn.
 - Ja
18. **Met wie deel jij zoal?**
19. **Kan je delen als je ver van elkaar woont?**
20. **Kan je delen met mensen uit een ander land? Hoe doe je dat dan?**
- Je kan bijvoorbeeld dezelfde hobby, naam, lievelingskleur enz. hebben
21. **Wat wil 'broederlijk delen' dan zeggen, denk je?**
- Dat je deelt met je 'broeder' of 'zuster'.
 - Dan deel je zodat iedereen genoeg of evenveel heeft. Je zorgt voor elkaar.
 - De ene keer heeft de ene iets nodig en de andere keer heeft de ander iets nodig. Je deelt zonder dat je onmiddellijk iets moet terugkrijgen.
22. **Kan je 'broederlijk delen' met mensen uit een ander land?**
- Dan deel je met mensen die je 'broer' of 'zus' zijn in een andere land
 - Dan deel je zoals met je échte broer en zus maar met mensen die ver wonen
 - Dan deel je met mensen die in een ander land wonen maar je vindt het belangrijk om te zorgen voor elkaar
 - Dan deel je omdat je je verbonden voelt met iemand in een ander land.
23. **Hoe doe je dat dan?**
24. **Waarom doe je dat wel/niet?**
25. **Is het belangrijk om broederlijk te delen? Wanneer wel of wanneer niet?**

VERDIEPINGSVRAGEN

Laat leerlingen hun antwoord verduidelijken:

- Wat bedoel je daarmee?
- Waarom denk je dat?
- Kan je een voorbeeld geven?
- Hoe weet je dat zo zeker?
- Is dat altijd zo?

Peil naar de mening van andere leerlingen:

- Is iedereen het daarmee eens?

Laat leerlingen nadenken over een ander perspectief:

- Kan het nog veranderen?
- Hoe kan dat?
- Kan je je voorstellen dat het niet zo is?
- Wat zou de reden daarvoor kunnen zijn?